

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1

VEDTAK

Klagesak nr.: 41/2011

Klager: [REDACTED]

Klagers prosessfullmektig: Advokat Olav Stake

Klagen gjelder: Krav om ytterligere kompensasjon etter
forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt
kompensasjonsordning.

Beslutningsdato: 20. september 2012

I behandlingen har deltatt: Anne Stine Eger Mollestad
Eva Klepsland Drageset
Odd Helge Olsen
Trond Jørgensen

Konklusjon: Klagen tas til følge – skadelidte har krav på
maksimal kompensasjon.
Full dekning av saksomkostninger for
klageomgangen.

***

1. Sammendrag av saksgangen

Klagen gjelder krav etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner (kompensasjonsforskriften).

██████████, heretter kalt skadelidte, deltok i FN-tjeneste i ██████████ fra mars til august ██████████. Under tjenesten opplevde han en rekke svært dramatiske situasjoner, blant annet under slaget i ██████████. Etter tjenesten har skadelidte hatt ulike jobber innenfor journalistikk, presse- og informasjonsarbeid. Skadelidte har ikke klart å komme tilbake i inntektsgivende arbeid etter at han ble sykmeldt i 2008. Skadelidtes søknad om rehabiliteringspenger etter en uføregrad på 50 % ble innvilget i 2009. I 2010 ble skadelidte innvilget rehabiliteringspenger etter en uføregrad på 100 %. Skadelidte har hatt vedtak om arbeidsavklaringspenger frem til mars 2012.

I 2010 fremsatte skadelidte krav om erstatning for psykiske senskader etter FN-tjenesten. I den forbindelse ble det innhentet spesialisterklæring fra psykiater Peter Kjær Gravgaard. Dr. Gravgaard kommer til at skadelidte har PTSD og moderat depressiv lidelse som følge av tjenesten. Funksjonsnedsettelsen anses for å være cirka 50 %. Med henvisning til skadelidtes faktiske situasjon herunder at han blant annet har drevet med restaurering av et gammelt hus og lest til tømreksamen, spesialisterklæringen og sakens øvrige dokumenter, tilkjente SPK i vedtak av 2011 kompensasjon for en varig nedsatt ervervsevne på 50 %.

I klagen anføres det at SPK har fått et feilaktig inntrykk av de faktiske forhold, da det er lagt overdreven vekt på skadelidtes kognitive samtalerapi med psykolog Holth, der det kommer frem at skadelidte vurderer å utdanne seg til tømmer og har restaurert et gammelt hus. Bakgrunnen for skadelidtes hobbysnekring og ønske om å ta tømreksamen, skyldes gjentatte oppfordringer fra psykologen om å tenke positivt. I realiteten har skadelidte ikke tatt tømreksamen, men har forsøkt å drive med praktisk arbeid noen timer per uke for å bedre selvbildet sitt.

For klagenemnda møtte skadelidte sammen med sin advokat. Før møtet ble nye dokumenter i saken tilsendt sekretariatet for klagenemnda, og fremlagt nemnda i nemndsmøtet. Av disse fremgår det at skadelidte har vært i arbeidsrettet tiltak på ASVO Nøtterøy AS fra 25. juni 2012 til 30. august 2012. Det ble vist til resultatene i sluttrapporten fra ASVO Nøtterøy AS, der det fremgår at skadelidte har 0 % salgbar arbeidsevne igjen. Videre ble det redegjort for hendelser fra dagliglivet som tyder på at skadelidte sliter med å fungere normalt. Prinsipalt ble det anført at skadelidte har krav på full kompensasjon basert på nye opplysninger i saken vedrørende skadelidtes ervervsevne. Subsidiært ble det anført at man avventer videre behandling i NAV og stadfester at skadelidte kan kreve etteroppgjør.

2. Nemndas vurdering

Det legges til grunn som uomtvistet at skadelidte er påført en varig psykisk belastningsskade som følge av opplevelser i FN-tjeneste og at han i dag er 100 % ervervsufør. Det sentrale spørsmål er om den ervervsmessige uførheten er varig.

I kompensasjonsforskriften § 3 første ledd stilles det som vilkår at en tjenesterelatert psykisk belastningsskade har medført «varig ervervsmessig uførhet». En naturlig språklig forståelse

tilsier at uførheten må være definitiv; at det ikke er grunn til å tro at skadelidte kan gjenvinne ervervsevnen. Varighetsbegrepet er presisert i Forsvarsdepartementets tolkningsnotat av 22. november 2010 pkt. 3.3, hvorfra det hitsettes:

«Det kreves at ervervsevnen er varig nedsatt. I vurderingen av om ervervsevnen er varig må det ses hen til det som har skjedd etter at uførheten oppstod, og til det som kan ventes å skje i fremtiden. Sentralt i denne vurderingen er skadelidtes sannsynlige fremtidige ervervsevne. Det skal legges vekt på den psykiske skadens varighet, hvor lenge vedkommende har vært helt eller delvis arbeidsufør, hvilke tiltak som gjennom folketrygden er gjennomført og resultatet av slike tiltak. Det må også ses hen til spesialistens vurderinger av ervervsevnen.»

I den innhentede spesialisterklæringen datert 14.09.2011 fra dr. Gravgaard fremgår det at skadelidte har en ikke ubetydelig tilbakeværende funksjonsevne i inntektsgivende arbeid, hvorfra det hitsettes:

«Den kliniske erfaring tilsier imidlertid at han vil trenge tid til å ta seg inn mellom eventuelle arbeidsøkter på grunn av trettbarhet og lite energi. Sett i forhold til pasienter med liknende problematikk synes en rimelig vurdering å være at han kan være i inntektsgivende arbeid i ca. halv tid. Det vil imidlertid kunne bli en utfordring for ham å finne egnet arbeid. Funksjonsnedsettelsen vurderes å være varig og uavhengig av behandling.»

Med bakgrunn i at saken reiser spørsmål om varighet, kan ikke nemnda alene basere seg på spesialistens vurderinger. Dr. Gravgaards vurderinger av skadelidtes ervervsevne inngår i en helhetsvurdering, der vurderinger av nyere dato også må tillegges vekt. Det bemerkes at dr. Gravgaards erklæring ble utarbeidet for drøyt et år siden. Siden den tid har skadelidte prøvd å vende tilbake til arbeidslivet uten positivt resultat. Av sluttrapporten utarbeidet av ASVO Nøtterøy AS fremgår det: *«NN har vist gjennom sin deltakelse i avklaringstiltak (samtaler, dagbok, observasjon og samtaler), at hans psykiske forutsetninger legger så store føringer for hans hverdag, at det å stå i forpliktende yrkesaktivitet gjennom et ansettelsesforhold ikke er forenelig med hans psykiske helse. NN vil ikke kunne klare å forholde seg til forventninger og forpliktelser, i tillegg til samhandling med kollegaer og overordnede, i et forpliktende ansettelsesforhold. NN har 0% salgbar arbeidsevne igjen.»* For nemnda fremstår skadelidtes sykdomsbilde som kronifisert det siste året.

Situasjonen er således at skadelidte har vært ute av arbeidslivet i fire år og det er ingen holdepunkter for at han vil komme tilbake i arbeid, ut fra den foreliggende dokumentasjon. Om uførhetens tidsmessige utstrekning heter det i tolkningsnotatet:

Det må være sannsynlig at den psykiske belastningsskaden vil vedvare i forholdsvis lang tid fremover. Hvor langvarig tilstanden må være, kan imidlertid ikke angis i form av et eksakt antall år, men det kreves ikke at skaden er livsvarig. Om den ervervsmessige uførheten anses som varig beror på en skjønnsmessig helhetsvurdering i hver sak. NAVs vedtak om uførepensjon vil ikke være bindende for SPKs vurdering av om varighetsvilkåret er oppfylt.

Slik nemnda ser det, er spørsmålet i denne saken ikke om skadelidte har vært ute av arbeidslivet lenge nok, men om den psykiske belastningsskaden vil vedvare. Skadelidte er i dag 56 år gammel og 100 % ervervsufør. Det er ikke holdepunkter for at han vil komme ut i arbeid i overskuelig fremtid. Skadelidte har forsøkt kognitiv samtalerapi og vært i arbeidsrettet tiltak uten tegn til bedring. Nemnda finner ingen opplysninger i den medisinske dokumentasjonen som skulle tilsi at skadelidte vil bli bedre av annen, ytterligere adekvat behandling. Dr. Gravgaard skriver at skadelidtes symptomer etter hvert har blitt kroniske og har en karakter

som er vanskelig å behandle. Dette fremgår også av sluttrapporten fra ASVO Nøtterøy AS. SPK har anført at det i ikke er grunnlag for å legge til grunn at skadelidte er 100 % varig ervervsufør. Skadelidte vil etter SPKs oppfatning ha tilstrekkelig beskyttelse gjennom gjenopptakelsesbestemmelsen i § 8. Forutsetningen for anvendelse av § 8 er at skaden endrer seg vesentlig. Det kan reises spørsmål ved om en kronifisering av plagene og fortsatt 100 % ervervsuførhet om 5 år, kan defineres som en vesentlig endring eller om det i realiteten er å anse som ingen endring. Nemnda finner likevel ikke grunn til å problematisere omkring dette. Basert på de foreliggende opplysninger, herunder bl.a. skadelidtes sykdomsbilde, hans alder, hans aktive forsøk på rehabilitering og oppfølging av anbefalte tiltak, at det er tilstrekkelig sannsynliggjort at skadelidtes ervervsevne er varig redusert med 100 %.

Nemnda legger etter dette til grunn at skadelidte er 100 % varig ervervsmessig ufør som følge av psykisk belastningsskade oppstått som følge av FN-tjeneste. Konsekvensen av dette er at skadelidte har krav på full kompensasjon etter kompensasjonsforskriften § 4. Det er allerede utbetalt kompensasjon for en varig ervervsmessig uførhetsgrad på 50 %. Skadelidte tilkommer ytterligere 50 % av maksimal erstatning, beregnet med grunnlag i grunnbeløpet på oppgjørstidspunktet. Pr i dag utgjør dette kr. 82 122,-.

For klageomgangen har advokat Stake fremsatt krav om dekning av utgifter til juridisk bistand på totalt kr. 33 937,50 inkl.mva. Kravet gjelder en tidsbruk på 14 timer og 45 minutter, samt en kr. 690 i kjøregodtgjørelse for advokat og til sammen kr. 627 i reiseutgifter for skadelidte. I henhold til forskrift av 24. juni 2011 om klagenemnda § 13, dekkes rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning klageomgangen. Klagenemnda har ingen merknader til tidsbruken. Kravet tas i sin helhet til følge.

3. Konklusjon

Klagen tas til følge i det skadelidte har krav på maksimal ytelse etter kompensasjonsforskriften. SPK skal utbetale ytterligere kr 1 437 135,- til skadelidte. Utgifter til juridisk bistand og reiseutgifter i klagebehandlingen dekkes med kr. 33 937.50 inkl.mva.

Vedtaket er enstemmig.

***

Oslo, 11. november 2012

Anne Stine Eger Mollestad
Klagenemndas leder